TEISINGUMO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. liepos 9 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Muitų sąjunga – Bendrijos muitinės kodeksas – 32 straipsnio 1 dalies c punktas – Reglamentas (EEB) Nr. 2454/93 – 157 straipsnio 2 dalis, 158 straipsnio 3 dalis ir 160 straipsnis – Muitinės vertės nustatymas – Tikslinimas – Autoriniai atlyginimai, susiję su prekėmis, kurių muitinė vertė nustatoma – Autoriniai atlyginimai, kurie yra prekių, kurių muitinė vertė nustatoma, „pardavimo sąlyga“ – Patronuojančiajai bendrovei pirkėjo sumokėti autoriniai atlyginimai kaip atlygis už galutinių produktų gamybos būtinų techninių žinių teikimą – Iš trečiųjų asmenų įsigytos prekės, kurios yra komponentai, įeinantys į licencijuotų produktų sudėtį“

Byloje C-76/19

dėl *Varhoven administrativen sad* (Vyriausiasis administracinis teismas, Bulgarija) 2018 m. spalio 25 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2019 m. sausio 31 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya „Mitnitsi“, anksčiau *Nachalnik na Mitnitsa Aerogara Sofia*,

prieš

„Curtis Balkan“ EOOD

TEISINGUMO TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. G. Xuereb, teisėjai T. von Danwitz ir A. Kumin (pranešėjas),

generalinis advokatas P. Pikamäe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya Mitnitsi*, anksčiau *Nachalnik na Mitnitsa Aerogara Sofia*, atstovaujamo M. Metodiev,

– Bulgarijos vyriausybės, atstovaujamos E. Petranova ir L. Zaharieva,

– Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos S. Jiménez García ir M. J. García-Valdecasas Dorrego,

* Proceso kalba: bulgarų.

– Europos Komisijos, atstovaujamos M. Kocjan, Y. Marinova ir F. Clotuche-Duvieusart,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (OL L 253, 1993, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 6 t., p. 3), 157 straipsnio 2 dalies, 158 straipsnio 3 dalies ir 160 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya „Mitnitsi“* (Muitinės agentūros Pietvakarių teritorinio direktorato direktorius, Bulgarija), anksčiau *Nachalnik na Mitnitsa Aerogara Sofia* (Sofijos oro uosto muitinės vadovas, Bulgarija), ir „Curtis Balkan“ EOOD ginčą dėl atsižvelgimo į pastarosios patronuojančiajai bendrovei sumokėtus autorinius atlyginimus nustatant iš trečiųjų tiekėjų importuotų prekių muitinę vertę.

Teisinis pagrindas

Muitinės kodeksas

3 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307; toliau – Muitinės kodeksas), 29 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Importuojamų prekių muitine verte laikoma sandorio vertė, tai yra kaina, faktiškai sumokėta arba mokėtina už prekes, parduodamas eksportui į Bendrijos muitų teritoriją, prireikus patikslinta vadovaujantis 32 ir 33 straipsniais <…>

<…>“

4 Muitinės kodekso 32 straipsnyje nustatyta:

„1. Nustatant muitinę vertę pagal 29 straipsnį, prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinos importuojamų prekių kainos pridedama:

<…>

c) su prekėmis, kurių muitinė vertė nustatinėjama, susiję autoriniai atlyginimai ir mokesčiai už licencijas, kuriuos pirkėjas privalo tiesiogiai arba netiesiogiai sumokėti vykdydamas šių prekių pardavimo sąlygas, tiek, kiek tokie autoriniai atlyginimai ir mokesčiai už licencijas neįskaityti į faktiškai sumokėtą arba mokėtiną kainą;

<…>

2. Vadovaujantis šiuo straipsniu papildomos pinigų sumos prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinos kainos pridedamos tik remiantis objektyviais ir kiekybiškai įvertinamais duomenimis.

3. Nustatant muitinę vertę, prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinos kainos nepridedamos jokios pinigų sumos, išskyrus kai numatyta šiame straipsnyje.

<…>“

Reglamentas Nr. 2454/93

5 Pagal Reglamento Nr. 2454/93 143 straipsnio 1 dalies e punktą asmenys laikomi susijusiais, jeigu vienas iš jų tiesiogiai ar netiesiogiai valdo kitą.

6 Šio reglamento 157 straipsnyje nustatyta:

„1. Taikant Kodekso 32 straipsnio 1 dalies c punktą, autoriniai atlyginimai ir mokesčiai už licencijas reiškia apmokėjimą už naudojimąsi teise, susijusia:

– su importuotų prekių gamyba (mokesčiai už patentus, projektus, modelius ir gamybos technines žinias)

arba

– su importuotų prekių pardavimu eksportui (mokesčiai už prekių ženklus, įregistruotus pramoninio dizaino pavyzdžius),

arba

– su importuotų prekių panaudojimu ar perpardavimu (mokesčiai už autorines teises, gamybos procesus, neatskiriamai susijusius su importuotomis prekėmis).

2. Nepažeidžiant Kodekso 32 straipsnio 5 dalies, kai importuotų prekių muitinė vertė nustatoma pagal Kodekso 29 straipsnio nuostatas, autoriniai atlyginimai ir mokesčiai už licencijas pridedami prie sumokėtos ar priklausančios sumokėti kainos tik tais atvejais, jei šis mokestis:

– susijęs su vertinamomis prekėmis

ir

– yra šių prekių pardavimo eksportui sąlyga.“

7 Minėto reglamento 158 straipsnyje numatyta:

„1. Jei importuotos prekės yra tik Bendrijoje gaminamų prekių sudedamosios dalys ar komponentai, už importuotas prekes faktiškai sumokėta arba priklausanti sumokėti kaina tikslinama tik tuo atveju, jei autoriniai atlyginimai ir mokesčiai už licencijas susiję su nurodytomis importuojamomis prekėmis.

<…>

3. Jeigu autorinis atlyginimas arba licencijų mokesčiai yra iš dalies susiję su importuotomis prekėmis ir iš dalies – su kitomis sudėtinėmis dalimis arba komponentais, kuriais prekės papildytos jas importavus arba su atliekama veikla ar teikiamomis paslaugomis po importavimo, tai atitinkamas proporcingas paskirstymas turi būti atliktas tik remiantis patikimais ir kiekybiškai įvertinamais duomenimis, vadovaujantis 23 priede pateikta Kodekso 32 straipsnio 2 daliai skirta aiškinimo taisykle.“

8 Reglamento Nr. 2454/93 160 straipsnyje nustatyta:

„Jei pirkėjas moka autorinį atlyginimą arba mokesčius už licencijas trečiajam asmeniui, 157 straipsnio 2 dalyje nurodytos sąlygos laikomos įvykdytomis tik tuo atveju, jeigu pardavėjas ar su juo susijęs asmuo reikalauja, kad pirkėjas sumokėtų šiuos mokesčius.“

9 Šio reglamento 161 straipsnyje išdėstyta:

„Jei autorinio atlyginimo ar mokesčio už licencijas sumos apskaičiavimo metodas remiasi importuotų prekių kaina, ir nepateikti įrodymai, kad yra priešingai, laikoma, jog autorinis atlyginimas ar mokestis už licencijas yra susijęs su vertinamomis prekėmis.

Tačiau net ir tuo atveju, kai autorinio atlyginimo ar mokesčio už licencijas suma apskaičiuojama nepriklausomai nuo importuotų prekių kainos, autorinis atlyginimas arba licencijos mokestis vis tiek gali būti susijęs su prekėmis, kurių muitinė vertė turi būti nustatyta.“

10 Reglamento Nr. 2454/93 23 priede pateiktoje aiškinamojoje pastaboje dėl muitinės vertės dėl Muitinės kodekso 32 straipsnio 2 dalies numatyta:

„Jeigu pagal 32 straipsnio nuostatas patikslinimams atlikti nėra reikalingų patikimų ir kiekybiškai įvertinamų duomenų, sandorio vertė negali būti nustatyta pagal 29 straipsnio nuostatas. Pavyzdžiui, autorinis atlyginimas mokamas remiantis konkretaus produkto, kuris buvo importuotas kilogramais ir kuris, jį importavus, buvo paverstas tirpalu, litro pardavimo importuojančioje šalyje kaina. Jeigu autorinio atlyginimo apskaičiavimo pagrindas iš dalies priklauso nuo importuojamų prekių, o iš dalies nuo kitų veiksnių, kurie neturi nieko bendro su importuojamomis prekėmis (pvz., nuo to, kada importuojamos prekės yra sumaišomos su vidaus ingredientais ir nuo tada atskirai tam tikrą laiką nebeidentifikuojamos, arba kada autorinio atlyginimo neįmanoma atskirti nuo specialių finansinių pirkėjo ir pardavėjo susitarimų), nederėtų bandyti prie prekių kainos pridėti autorinį atlyginimą. Tačiau, jeigu šio autorinio atlyginimo dydis priklauso tik nuo importuojamų prekių ir gali būti kiekybiškai įvertintas, prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinos kainos jis gali būti pridėtas.“

11 Minėtoje aiškinamojoje pastaboje dėl Reglamento Nr. 2454/93 143 straipsnio 1 dalies e punkto nurodyta:

„Vienas asmuo laikomas kontroliuojančiu kitą, kai pirmasis teisėtai ir faktiškai gali suvaržyti antrąjį arba jam vadovauti.“

Muitinės kodekso komiteto komentarai

12 Muitinės kodekso komiteto, numatyto šio kodekso 247a straipsnyje (toliau – Muitinės kodekso komitetas), pateiktas komentaras Nr. 3 (muitinės vertės skyrius) dėl autorinių atlyginimų ir licencijos mokesčių poveikio muitinei vertei suformuluotas taip:

„<…>

8. Reikia išanalizuoti autorinių atlyginimų ir licencijos mokesčių mokėjimo poveikį muitinei vertei, kai pačios importuotos prekės yra licencinės sutarties dalykas (t. y. kai jos yra licencijuotas produktas). Ši pareiga taip pat egzistuoja, kai importuojamos prekės yra licencijuoto produkto ingredientai ar sudėtinės dalys arba kai importuotos prekės (pavyzdžiui, pramoninė įranga arba specialios gamybos mašinos) pačios gamina licencijuotą produktą.

9. Pagal licencinę sutartį teikiamas gamybos technines žinias dažnai sudaro šablonai, receptai, formulės ir pagrindinės licencijuoto produkto naudojimo instrukcijos. Kai gamybos techninės žinios susijusios su importuotomis prekėmis, į muitinę vertę turi būti įtraukiami visi su tuo susiję autoriniai atlyginimai ar mokesčiai už licencijas. Vis dėlto tam tikrose licencinėse sutartyse (pavyzdžiui, „franšizės“ srityje) numatytas paslaugų, kaip antai licencijos gavėjo darbuotojų mokymas, siekiant gaminti prekę pagal licenciją arba naudoti mašinas (įrangą), teikimas. Tai taip pat gali būti techninė pagalba valdymo, administravimo, rinkodaros, apskaitos ir kitose srityse. Autoriniai atlyginimai ir licencijos mokesčiai, sumokėti už tokią paslaugą, neturi būti įskaičiuojami į muitinę vertę.

<…>

Autoriniai atlyginimai ir mokesčiai už licencijas, susiję su prekėmis, kurių muitinė vertė nustatoma

11. Siekiant nustatyti, ar autorinis atlyginimas yra susijęs su prekėmis, kurių muitinė vertė nustatoma, reikia kelti klausimą ne dėl šio autorinio atlyginimo apskaičiavimo būdo, o dėl priežasčių, dėl kurių jis renkamas, t. y. dėl licencijos gavėjo gaunamo atlygio <…>. Taigi, importuojant licencijuoto produkto ingredientą ar sudėtinę dalį arba importuojant jo gamybai naudojamas mašinas ar įrangą, autorinis atlyginimas, sumokėtas už licencijuoto produkto pardavimo pajamas, gali būti visas ar iš dalies susijęs su importuotomis prekėmis arba visai nesusijęs su importuotomis prekėmis.*Mokami autoriniai atlyginimai ir licencijos mokesčiai kaip prekių, kurių muitinė vertė nustatoma, pardavimo sąlyga*

12. Kyla klausimas, ar pardavėjas yra pasirengęs parduoti prekes, kai nesumokamas autorinis atlyginimas ar licencijos mokestis. Sąlyga gali būti aiški arba numanoma. Daugeliu atvejų licencinėje sutartyje nurodoma, kad už importuotų prekių pardavimą mokamas autorinis atlyginimas arba licencijos mokestis. Vis dėlto nėra labai svarbu, kad tai būtų numatyta.

13. Jeigu prekės perkamos iš asmens, o autoriniai atlyginimai ar mokesčiai už licencijas mokami kitam asmeniui, jų mokėjimas vis dėlto gali būti laikomas prekių pardavimo sąlyga tam tikrais atvejais (žr. [Reglamento Nr. 2454/93] 160 straipsnį). <…>“

13 Muitinės kodekso komiteto parengtas komentaras Nr. 11 (muitinės vertės skyrius), susijęs su Muitinės kodekso 32 straipsnio 1 dalies c punkto taikymu autoriniams atlyginimams ir licencijos mokesčiams, sumokėtiems trečiajam asmeniui pagal Reglamento Nr. 2454/93 160 straipsnį, suformuluotas taip:

„<…>

Net jei pirkėjo ir pardavėjo sudarytoje faktinėje pirkimo-pardavimo sutartyje aiškiai nereikalaujama, kad pirkėjas sumokėtų autorinius atlyginimus, šis mokėjimas galėtų būti numanoma pardavimo sąlyga, jei pirkėjas negalėtų pirkti prekių iš pardavėjo nemokėjęs mokesčio licencijos turėtojui ir jei pardavėjas tokiomis aplinkybėmis nebūtų pasirengęs parduoti prekių pirkėjui.

<…>

Pagal [Reglamento Nr. 2454/93] 160 straipsnį, jeigu autoriniai atlyginimai mokami trečiajam asmeniui, kuris tiesiogiai arba netiesiogiai valdo gamintoją (ir todėl galima daryti išvadą, kad šalys yra susijusios, kaip tai suprantama pagal [šio reglamento] 143 straipsnį), tokie mokėjimai laikomi pardavimo sąlyga. Pagal šio [reglamento] <…> 23 priedą „vienas asmuo laikomas kontroliuojančiu kitą, kai pirmasis teisėtai ir faktiškai gali suvaržyti antrąjį arba jam vadovauti“.

Siekiant nustatyti, ar yra kontrolė, reikia išanalizuoti šiuos elementus:

– licenciaras pasirenka gamintoją ir įpareigoja pirkėją;

– yra tiesioginė licenciaro ir pardavėjo gamybos sutartis,

– licenciaras vykdo realią tiesioginę arba netiesioginę gamybos kontrolę (gamybos centrai ir (arba) gamybos būdai);

– licenciaras vykdo realią tiesioginę arba netiesioginę logistikos kontrolę ir produktų gabenimą pirkėjui;

– licenciaras nusprendžia, kam gamintojas gali parduoti prekes, arba nustato apribojimus galimiems pirkėjams;

– licenciaras nustato kainos, už kurią gamintojas ar pardavėjas turi parduoti savo prekes, sąlygas arba sąlygas dėl kainos, už kurią importuotojas ar pirkėjas turi perparduoti prekes,

– licenciaras turi teisę tikrinti gamintojo ar pirkėjo apskaitą;

– licenciaras nusprendžia, kokius gamybos metodus reikia naudoti ir (ar) suteikia modelius ir t. t.,

– licenciaras paskiria žaliavų (dalių) tiekėjus arba nustato, kad jų pasirinkimas ribojamas;

– licenciaras apriboja gamintojo gaminamą kiekį;

– licenciaras leidžia pirkėjui įsigyti ne tiesiogiai iš gamintojo, bet per prekių ženklo savininką (licenciarą), kuris taip pat gali būti importuotojo pirkimo agentas,

– gamintojui neleidžiama gaminti konkuruojančių produktų (be licencijos), jeigu jis neturi licenciaro sutikimo;

– pagamintas produktas yra specifinis licenciarui (koncepcija / dizainas ir prekių ženklas);

– produkto savybes ir naudojamą technologiją apibrėžia licenciaras.

Šių rodiklių derinys, kuris viršija paprastos licenciaro kokybės kontrolės ribas, įrodo, kad egzistuoja ryšys, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 2454/93] 143 straipsnio 1 dalies e punktą, todėl autorinio atlyginimo mokėjimas turi būti laikomas pardavimo sąlyga pagal [šio reglamento] 160 straipsnį.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

14 Visos Bulgarijoje įsteigtos bendrovės *Curtis Balkan* akcijos priklauso Jungtinėse Amerikos Valstijose įsteigtai bendrovei *Curtis Instruments Inc*. (toliau – *Curtis USA*). Šių bendrovių teisinius santykius, be kita ko, reglamentuoja dvi sutartys: pirma – 1996 m. vasario 1 d. sudaryta sutartis dėl teisės naudotis patentu, o antra – 2002 m. lapkričio 26 d. sudaryta sutartis dėl valdymo paslaugų teikimo.

15 Pagal patento naudojimo sutartį *Curtis USA* už standartinę kainą tiekia *Curtis Balkan* kuro lygio indikatorių gamybos rinkinius ir aukštadažnių greičio reguliatorių gamybos rinkinius, pagrįstus jos patentuota technologija. *Curtis Balkan*, naudodama šias sudedamąsias dalis, turi teisę gaminti ir parduoti variklinių transporto priemonių greičio reguliatorius ir elektromobilių elementus, dėl šių produktų ji moka atlygį už teisę naudotis patentu. Šis mokėjimas atliekamas kiekvieną ketvirtį, remiantis deklaruotais ketvirčio produktų pardavimais. Pagal 2010 m. rugsėjo 1 d. pasirašytą sutarties priedą *Curtis USA* gauna 10 % sutartyje nurodytų ir *Curtis Balkan* parduotų produktų grynosios pardavimo kainos.

16 Pagal paslaugų teikimo sutartį *Curtis USA* įsipareigoja, be kita ko, užtikrinti *Curtis Balkan* veiklą, t. y. valdymą, įskaitant rinkodarą, reklamą, biudžeto rengimą, finansines ataskaitas, informacines sistemas ir žmogiškuosius išteklius, už sutartą mėnesinį atlyginimą.

17 Per *Curtis Balkan* muitinės deklaracijų, susijusių su prekių importu iš trečiųjų šalių per laikotarpį nuo 2012 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gegužės 31 d., patikrinimą Bulgarijos muitinė nustatė, kad importuotas prekes, „detales ir elementus“, *Curtis Balkan* naudojo produktams, už kuriuos ši bendrovė moka *Curtis USA* autorinius atlyginimus pagal 1996 m. vasario 1 d. sutartį, gaminti. Taip pat buvo konstatuota, kad deklaruota importuotų prekių muitinė vertė neapima šių autorinių atlyginimų.

18 Šiomis aplinkybėmis paaiškinimus pateikė ir *Curtis USA*, ir *Curtis Balkan*, iš kurių, be kita ko, matyti, kad *Curtis USA* kontroliuoja visą gamybos grandinę nuo derybų ir centralizuoto sudedamųjų dalių, reikalingų gamybai, įsigijimo iki galutinių produktų pardavimo. Į produktus įeinančios sudedamosios dalys gaminamos pagal *Curtis USA* nustatytas specifikacijas, sukurtas specialiai šiems produktams. Be to, kito tiekėjo atranką turi patvirtinti *Curtis USA*. Vis dėlto bet kokio užsakymo, kurio vertė neviršija 100 000 JAV dolerių (USD) (apie 85 000 eurų), atveju pranešimo *Curtis USA* arba jos patvirtinimo nereikia.

19 2016 m. balandžio 28 d. sprendimu Sofijos oro uosto muitinės vadovas patikrino deklaruotą muitinę vertę visose nagrinėjamose muitinės deklaracijose ir į ją traukė autorinius atlyginimus, kurie, jo manymu, turi būti sumokėti pagal Muitinės kodekso 32 straipsnio 1 dalies c punktą ir Reglamento Nr. 2454/93 157 straipsnį, siejamą su šio reglamento 158 straipsnio 1 ir 3 dalimis ir 160 straipsniu.

20 *Curtis Balkan* apskundė šį sprendimą administracine tvarka. Grįsdama savo skundą ši bendrovė pateikė tiekėjų laiškus, kuriais siekė įrodyti, kad prekių, kurias *Curtis Balkan* užsakė iš šių tiekėjų, kainos nepriklausė nuo autorinių atlyginimų, kuriuos ji sumokėjo *Curtis USA*, ir kad pastaroji negalėjo valdyti ar riboti minėtų tiekėjų veiklos.

21 2016 m. birželio 21 d. sprendimu kompetentinga muitinė atmetė *Curtis Balkan* administracinį skundą.

22 *Curtis Balkan* apskundė 2016 m. balandžio 28 d. sprendimą, patvirtintą 2016 m. birželio 21 d. sprendimu, *Administrativen sad – Sofia grad* (Sofijos miesto administracinis teismas, Bulgarija). Per šį procesą šios bendrovės prašymu buvo nurodyta atlikti ekspertizę, iš kurios matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamų muitinės deklaracijų vertė neviršijo 100 000 USD ribos, kurios neperžengdama ši bendrovė veikia savarankiškai užsakydama prekes.

23 2018 m. vasario 8 d. sprendimu *Administrativen sad – Sofia grad* (Sofijos miesto administracinis teismas) panaikino 2016 m. balandžio 28 d. sprendimą, patvirtintą 2016 m. birželio 21 d. sprendimu, motyvuodamas tuo, kad neįvykdytos Reglamento Nr. 2454/93 157 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos siekiant padidinti importuotų prekių sutartinę kainą sumokėtų autorinių atlyginimų verte.

24 Iš tiesų, kiek tai susiję su šioje nuostatoje numatyta pirmąja sąlyga, pagal kurią autorinių atlyginimų mokėjimas turi būti susijęs su prekėmis, kurių muitinės vertė nustatoma, šis teismas nusprendė, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamoms prekėms netaikoma sutartis dėl teisės naudoti patentą. Konkrečiai kalbant, nebuvo pateikta įrodymų, kad konkretūs gamybos procesai ar gamybos techninės žinios, kurių teisės priklauso *Curtis USA*, buvo neatskiriamai inkorporuoti į šias prekes.

25 Dėl antrosios sąlygos, pagal kurią autorinio atlyginimo mokėjimas turi būti importuotų prekių pardavimo sąlyga, minėto teismo teigimu, taip pat nebuvo įrodyta, kad tiekėjai reikalavo *Curtis Balkan* sumokėti autorinį atlyginimą *Curtis USA*. Konkrečiai kalbant, nebuvo įrodyta, kad tarp pastarosios bendrovės ir tiekėjų egzistuoja koks nors ryšys, leidžiantis daryti prielaidą, jog pirmoji juos kontroliuoja netiesiogiai. Be to, šie tiekėjai kategoriškai neigia tokio ryšio buvimą.

26 Sofijos oro uosto muitinės vadovas pateikė apeliacinį skundą dėl *Administrativen sad – Sofia grad* (Sofijos miesto administracinis teismas) *Varhoven administrativen sad* (Vyriausiasis administracinis teismas, Bulgarija).

27 Sofijos oro uosto muitinės vadovas tvirtina, kad yra ryšys tarp autorinių atlyginimų ir prekių, kurių muitinė vertė nustatoma, nes jos yra sudedamosios dalys, naudojamos licencijuotų produktų gamybai, ir šios sudedamosios dalys turi būti sertifikuotos atsižvelgiant į galutinių produktų kokybės reikalavimus. Be to, autoriniai atlyginimai yra importuotų prekių pardavimo sąlyga, nes pasirenkant tiekėjus atsižvelgiama į techninius reikalavimus, kuriuos turi atitikti importuojamos prekės, nes šie reikalavimai nustatyti *Curtis USA* projektavimo centro inžinerijos skyrių.

28 Dėl aplinkybės, kad prekės, kurių muitinė vertė nustatoma, įsigytos iš kitų tiekėjų nei bendrovė, kuriai buvo mokamas autorinis atlyginimas, Sofijos oro uosto muitinės vadovas mano, kad Reglamento Nr. 2454/93 160 straipsnis, kuriame kalbama apie tokią prielaidą, yra taikytinas, nes *Curtis USA* netiesiogiai kontroliuoja gamintojus. Iš tiesų licenciaras pasirenka gamintojus ir jiems nustato specifikacijas, todėl gamybos procesą jis realiai tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja.

29 Be to, kadangi importuotos prekės yra tik sudedamosios dalys, įeinančios į galutinių produktų sudėtį, o autoriniai atlyginimai iš dalies susiję su importuotomis prekėmis, o iš dalies – su komponentais, kuriais importuotos prekės papildytos, taip pat su atliekama veikla ar teikiamomis paslaugomis importavus, Sofijos oro uosto muitinės vadovas pažymi, kad pagal Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 1 ir 3 dalis autoriniai atlyginimai buvo paskirstyti *pro rata*.

30 *Curtis Balkan* ginčija Sofijos oro uosto muitinės vadovo poziciją.

31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad bylose, kurios analogiškos pagrindinei bylai ir kurių šalys tos pačios, jis nusprendė, jog muitinės administracija teisingai atliko patikslinimą, remdamasi Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalimi. Konkrečiai kalbant, jis nusprendė, kad šioje nuostatoje numatytu atveju nereikia patikrinti šio reglamento 157 straipsnio 2 dalies sąlygų ir kad minėto reglamento 160 straipsnis taip pat neturi reikšmės.

32 Vis dėlto, abejodamas dėl teisingo Reglamento Nr. 2454/93 aiškinimo, *Varhoven administrativen sad* (Vyriausiasis administracinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad ja nustatomas atskiras teisinis pagrindas, nesusijęs su šio reglamento 157 straipsnio nuostata, leidžiantis patikslinti muitinę vertę pridedant autorinį atlyginimą prie importuotų prekių kainos, kuri faktiškai sumokėta arba mokėtina?

2. Ar Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad joje numatyti du alternatyvūs muitinės vertės patikslinimo atvejai, t. y. pirma, atvejis, kai autorinis atlyginimas, kaip antai ginčijamas šioje byloje, iš dalies susijęs su importuotomis prekėmis ir iš dalies – su kitomis sudedamosiomis dalimis arba komponentais, kuriais papildytos importuotos prekės, ir, antra, atvejis, kai autorinis atlyginimas iš dalies susijęs su importuotomis prekėmis ir iš dalies su atliekama veikla ar teikiamomis paslaugomis importavus?

3. Ar Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad joje numatyti trys muitinės vertės patikslinimo atvejai, t. y. pirmas atvejis, kai autorinis atlyginimas iš dalies susijęs su importuotomis prekėmis ir iš dalies – su kitomis sudedamosiomis dalimis arba komponentais, kuriais papildytos importuotos prekės, antras atvejis, kai autorinis atlyginimas iš dalies susijęs su importuotomis prekėmis ir iš dalies su atliekama veikla ar teikiamomis paslaugomis importavus,

ir trečias atvejis, kai autorinis atlyginimas iš dalies susiję su importuotomis prekėmis, ir iš dalies su kitomis sudedamosiomis dalimis, kuriomis papildytos importuotos prekės, arba su atliekama veikla ar teikiamomis paslaugomis importavus?

4. Ar Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją leidžiama patikslinti muitinę vertę kiekvieną kartą, kai nustatoma, jog autorinis atlyginimas susijęs su veikla ar teikiamomis paslaugomis importavus prekes, kurių muitinė vertė nustatoma – nagrinėjamu atveju tokias paslaugas Bulgarijos bendrovei suteikė JAV bendrovė (jos yra susijusios su gamyba ir valdymu), – neatsižvelgiant į klausimą, ar šio reglamento 157 straipsnyje numatytos tokio patikslinimo sąlygos tenkinamos?

5. Ar Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad joje numatytas konkretus muitinės vertės patikslinimo šio reglamento 157 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis atvejis, kurio vienintelis ypatumas yra tas, kad autorinis atlyginimas tik iš dalies susijęs su prekėmis, kurių vertė nustatoma, todėl autorinis atlyginimas turi būti proporcingai paskirstytas?

6. Ar Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad ji taikoma ir tuo atveju, kai pirkėjas moka autorinį atlyginimą ar licencijos mokestį trečiajam asmeniui?

7. Jei į abu pirmiau pateiktus klausimus būtų atsakyta teigiamai, ar autorinio atlyginimo proporcingo paskirstymo pagal Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalį atveju teismas turi įvertinti, ar yra tenkinamos abi 157 straipsnio 2 dalies sąlygos, t. y. autorinis atlyginimas bent iš dalies yra susijęs su importuotomis prekėmis ir jis yra šių prekių pardavimo sąlyga? Ar atitinkamu atveju atliekant šį vertinimą reikia atsižvelgti į 160 straipsnį, kuriame nustatyta, kad 157 straipsnio 2 dalyje nurodytos sąlygos laikomos įvykdytomis, jeigu pardavėjas ar su juo susijęs asmuo reikalauja, kad pirkėjas sumokėtų šį autorinį atlyginimą?

8. Ar Reglamento Nr. 2454/93 160 straipsnis taikomas 157 straipsnio esminei nuostatai, tik kai licencijų mokesčiai ir autorinis atlyginimas yra mokami trečiajam asmeniui ir kai jie visiškai susiję su prekėmis, kurių muitinė vertė nustatoma? Ar jis taikomas ir tais atvejais, kai licencijų mokesčiai ar autorinis atlyginimas su importuotomis prekėmis yra susiję tik iš dalies?

9. Ar Reglamento Nr. 2454/93 160 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad licenciaro ir pardavėjo „tarpusavio sąsajos“ sąvoka apima atvejus, kuriais licenciaras yra susijęs su pirkėju, nes vykdo tiesioginę pirkėjo kontrolę, kuri pranoksta kokybės kontrolę? Ar šią nuostatą reikia aiškinti taip, kad, kaip nurodyta pirmiau, licenciaro ir pirkėjo tarpusavio sąsajos nepakanka norint nustatyti (netiesioginę) licenciaro ir pardavėjo sąsają, visų pirma jei pastarasis neigia, kad pirkėjo užsakytų ir importuotų prekių kainos priklauso nuo autorinio atlyginimo sumokėjimo, ir jei licenciaras negali valdyti ar riboti jo veiklos?

10. Ar Reglamento Nr. 2454/93 160 straipsnį reikia aiškinti taip, kad pagal jį muitinės vertės tikslinimas leidžiamas tik tuo atveju, jei įvykdytos dvi šio reglamento 157 straipsnyje numatytos sąlygos, t. y. kad trečiajam asmeniui sumokėtas licencijos mokestis yra susijęs su prekėmis, kurių vertė nustatoma, ir kad tai yra šių prekių pardavimo sąlyga, ir jei įvykdyta sąlyga, kad pardavėjas arba su juo susijęs asmuo reikalauja, kad pirkėjas sumokėtų šiuos licencijų mokesčius?

11. Ar Reglamento Nr. 2454/93 157 straipsnio 2 dalies pirmoje įtraukoje įtvirtintas reikalavimas, kad licencijos mokesčiai būtų susiję su prekėmis, kurių vertė nustatoma, turi būti laikomas įvykdytu, jei tarp šių licencijos mokesčių ir importuotų prekių nustatomas netiesioginis ryšys, kaip antai nagrinėjamas šioje byloje, kai prekes, kurių vertė nustatoma, sudaro komponentai, kurie yra licencijuoto galutinio produkto sudedamosios dalys?“

Dėl prejudicinių klausimų

33 Pateikdamas vienuolika klausimų, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 2454/93 157 straipsnio 2 dalis, 158 straipsnio 3 dalis ir 160 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad proporcinga autorinių atlyginimų, kuriuos bendrovė sumokėjo savo patronuojančiajai bendrovei kaip atlygį už galutinių produktų gamybos technines žinias, sumos dalis turi būti pridedama prie už importuotas prekes faktiškai sumokėtos arba mokėtinos kainos tokiomis aplinkybėmis, kai šios prekės yra skirtos įtraukti į minėtų galutinių bendrovės produktų sudėtį kartu su kitomis sudedamosiomis dalimis, o jas pirmoji bendrovė įsigijo iš pardavėjų, atskirų nuo patronuojančiosios bendrovės.

34 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją Sąjungos teisės aktais, susijusiais su muitiniu įvertinimu, siekiama įtvirtinti teisingą, vienodą ir neutralią sistemą, kuri neleistų naudoti savavališkai nustatytų arba fiktyvių muitinių verčių. Taigi muitinė vertė turi atspindėti realią importuotos prekės ekonominę vertę, todėl ją apskaičiuojant būtina atsižvelgti į šios prekės elementų, turinčių ekonominę vertę, visumą (2019 m. birželio 20 d. Sprendimo *Oribalt Rīga*, C-1/18, EU:C:2019:519, 22 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

35 Pagal Muitinės kodekso 29 straipsnį importuojamų prekių muitine verte iš esmės laikoma sandorio vertė, tai yra kaina, faktiškai sumokėta arba mokėtina už prekes, parduodamas eksportui į Europos Sąjungos muitų teritoriją, prireikus patikslinta vadovaujantis to paties kodekso 32 straipsniu (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 9 d. Sprendimo *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 31 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

36 Prie sumų, kurias reikia pridėti prie už importuotas prekes faktiškai sumokėtos arba mokėtinos kainos, siekiant nustatyti muitinę vertę, 32 straipsnio 1 dalies c punkte minimi su prekėmis, kurių muitinė vertė nustatoma, susiję autoriniai atlyginimai ir mokesčiai už licencijas, kuriuos pirkėjas privalo tiesiogiai arba netiesiogiai sumokėti, vykdydamas prekių, kurių vertė nustatoma, pardavimo sąlygas, tiek, kiek tokie autoriniai atlyginimai ir mokesčiai už licencijas neįskaityti į faktiškai sumokėtą arba mokėtiną kainą.

37 Be to, pagal Reglamento Nr. 2454/93 157 straipsnio 1 dalį Muitinės kodekso 32 straipsnio 1 dalies c punkte sąvoka „autoriniai atlyginimai ir mokesčiai už licencijas“ reiškia, be kita ko, apmokėjimą už naudojimąsi teise, susijusia su importuotų prekių gamyba, jų pardavimu eksportui arba su šių prekių panaudojimu ar perpardavimu.

38 Reglamento Nr. 2454/93 157 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad kai importuotų prekių muitinė vertė nustatoma pagal Muitinės kodekso 29 straipsnio nuostatas, prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinos kainos autorinis atlyginimas arba mokestis už licencijas pridedamas tik tuo atveju, jei šis mokėjimas, pirma, susijęs su prekėmis, kurių vertė nustatoma, ir, antra, tai yra šių prekių pardavimo sąlyga.

39 Todėl Muitinės kodekso 32 straipsnio 1 dalies c punkte numatytas patikslinimas taikomas, kai tenkinamos trys kumuliacinės sąlygos: pirma, autoriniai atlyginimai arba mokesčiai už licencijas neturi būti įskaityti į faktiškai sumokėtą arba mokėtiną kainą, antra, jie turi būti susiję su preke, kurios muitinė vertė nustatoma, ir, trečia, pirkėjo prievolė sumokėti šiuos autorinius atlyginimus arba mokesčius už licencijas turi būti prekės, kurios muitinė vertė nustatoma, pardavimo sąlyga (2017 m. kovo 9 d. Sprendimo *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 35 punktas).

40 Nagrinėjamu atveju iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamus autorinius atlyginimus *Curtis Balkan* mokėjo savo patronuojančiajai bendrovei *Curtis USA* kaip atlygį už tai, kad ši teikė produktų, į kurių sudėtį įėjo importuotos prekės, gamybos technines žinias. Taigi šie autoriniai atlyginimai turi būti laikomi mokėjimu už naudojimąsi teise,

susijusia su importuotų prekių naudojimu, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 2454/93 157 straipsnio 1 dalies trečią įtrauką, todėl jie patenka į sąvoką „autoriniai atlyginimai ir mokesčiai už licencijas“, kaip ji suprantama pagal Muitinės kodekso 32 straipsnio 1 dalies c punktą.

41 Be to, kadangi neginčijama, kad *Curtis Balkan* neįtraukė minėtų autorinių atlyginimų į faktiškai sumokėtą arba mokėtiną kainą už pagrindinėje byloje nagrinėjamas importuotas prekes, šio sprendimo 39 punkte nurodyta pirmoji muitinės vertės tikslinimo sąlyga yra tenkinama.

42 Dėl antrosios sąlygos, pagal kurią autoriniai atlyginimai turi būti susiję su prekėmis, kurių muitinė vertė nustatoma, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 32 straipsnio 1 dalies c punktą, reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 1 dalį, jeigu importuojama prekė yra tik Sąjungoje pagamintų prekių sudedamoji dalis, už importuotas prekes faktiškai sumokėta arba mokėtina kaina gali būti tikslinama, tik jei autorinis atlyginimas susijęs su šiomis prekėmis.

43 Be to, pagal šio reglamento 161 straipsnio pirmą pastraipą, jei autorinio atlyginimo ar mokesčio už licencijas sumos apskaičiavimo metodas paremtas importuotų prekių kaina ir nepateikti įrodymai, kad yra priešingai, laikoma, jog autorinis atlyginimas ar mokestis už licencijas yra susijęs su prekėmis, kurių muitinė vertė nustatoma. Vis dėlto Reglamento Nr. 2454/93 161 straipsnio antroje pastraipoje nurodyta, kad kai autorinio atlyginimo ar mokesčio už licencijas suma apskaičiuojama nepriklausomai nuo importuotų prekių kainos, autorinis atlyginimas arba licencijos mokestis gali būti susijęs su preke, kurios muitinė vertė nustatoma.

44 Taip pat primintina, kad nors Muitinės kodekso komiteto išvados ir neturi privalomosios teisinės galios, jos yra ne mažiau svarbios užtikrinant, kad valstybių narių muitinės vienodai taikytų Muitinės kodeksą, ir gali būti laikomos šiam kodeksui aiškinti tinkama priemone (2017 m. kovo 9 d. Sprendimo *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 45 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

45 Šiuo klausimu iš Muitinės kodekso komiteto parengto komentaro Nr. 3 (Muitinės vertės skyrius), susijusio su autorinių atlyginimų ir licencijos mokesčių įtaka muitinei vertei, 8 punkto matyti, kad reikia analizuoti autorinių atlyginimų ir licencijos mokesčių mokėjimo poveikį muitinei vertei ne tik tada, kai pačios importuotos prekės yra licencinės sutarties dalykas, bet ir tuomet, kai importuojamos prekės yra licencijuoto produkto sudedamosios dalys.

46 Be to, pagal šio komentaro 9 punktą, kai pagal licencinę sutartį teikiamos gamybos techninės žinios, susijusios su importuotomis prekėmis, į muitinę vertę turi būti įtraukiami visi su tuo susiję autoriniai atlyginimai ar licencijos mokesčiai. Vis dėlto autoriniai atlyginimai ir mokesčiai už licencijas, sumokėti už suteiktas paslaugas, kaip antai licencijos gavėjo darbuotojų mokymas siekiant gaminti licencijuotą produktą arba techninė pagalba tokiose srityse, kaip valdymas, administravimas, prekyba ar apskaita, neturi būti įtraukti į muitinę vertę.

47 Galiausiai minėto komentaro 11 punkte numatyta, kad siekiant nustatyti, ar autorinis atlyginimas susijęs su prekėmis, kurių muitinė vertė nustatoma, reikia išsiaiškinti ne šio autorinio atlyginimo apskaičiavimo būdą, o priežastis, dėl kurių jis renkamas, t. y. atlygį, kurį gauna licencijos gavėjas. Taigi licencijuoto produkto sudedamosios dalies importo atveju autorinis atlyginimas, sumokėtas nuo pajamų, gautų pardavus licencijuotą produktą, gali būti visas ar iš dalies susijęs su importuotomis prekėmis arba visiškai nesusijęs su importuotomis prekėmis.

48 Todėl tai, kad autorinio atlyginimo ar licencijos mokesčio apskaičiavimo būdas susijęs ne su importuotos prekės kaina, bet su galutinio produkto, į kurio sudėtį ši prekė įeina, kaina, neatmeta galimybės, kad šis autorinis atlyginimas ar mokestis už licencijas gali būti laikomi susijusiais su minėta preke.

49 Vis dėlto vien tai, kad prekė įeina į galutinio produkto sudėtį, neleidžia daryti išvados, kad autoriniai atlyginimai ar licencijos mokesčiai, sumokėti kaip atlygis už šio galutinio produkto gamybos techninių žinių teikimą pagal licencinę sutartį, yra susiję su šia preke. Šiuo atveju reikalaujama, kad būtų pakankamai glaudus ryšys tarp šių autorinių atlyginimų ar mokesčių už licencijas ir atitinkamos prekės.

50 Toks ryšys egzistuoja, kai pagal licencinę sutartį suteiktos gamybos techninės žinios yra būtinos importuotoms prekėms gaminti. Tai rodo faktas, kad ši prekė buvo skirta specialiai tam, kad įeitų į licencijuoto produkto sudėtį, nenumatant jokio kito tinkamo naudojimo. Vis dėlto tai, kad gamybos techninės žinios būtinos tik tam, kad būtų užbaigti licencijuoti produktai, leidžia daryti išvadą, jog nėra pakankamai glaudaus ryšio.

51 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuris vienintelis turi kompetenciją vertinti jo nagrinėjamos bylos faktines aplinkybes, turi patikrinti, ar yra pakankamai glaudus gamybos techninių žinių, suteiktų pagal licencinę sutartį tarp *Curtis Balkan* ir *Curtis USA*, ir importuotų prekių ryšys, ir taip nustatyti, ar pirmosios antrajai sumokėti autoriniai atlyginimai gali būti laikomi susijusiais su šiomis prekėmis pagal Muitinės kodekso 32 straipsnio 1 dalies c punktą. Šiomis aplinkybėmis svarbu atsižvelgti į visas reikšmingas aplinkybes, visų pirma į teisinius ir faktinius atitinkamų asmenų santykius.

52 Reikia pridurti, kad autoriniai atlyginimai gali būti susiję su prekėmis, kurių muitinė vertė nustatoma, kaip tai suprantama pagal šio 32 straipsnio 1 dalies c punktą, net jei šie autoriniai atlyginimai su minėtomis prekėmis yra susiję tik iš dalies (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 9 d. Sprendimo *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 53 punktą ir rezoliucinę dalį). Vis dėlto, kaip matyti iš Muitinės kodekso 32 straipsnio 2 dalies, papildomos pinigų sumos prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinos kainos pridedamos tik remiantis objektyviais ir kiekybiškai įvertinamais duomenimis.

53 Dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimų, susijusių su Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalies išaiškinimu, primintina, kad pagal šią nuostatą, jeigu autoriniai atlyginimai ar licencijų mokesčiai yra iš dalies susiję su importuotomis prekėmis ir iš dalies – su kitomis sudedamosiomis dalimis arba komponentais, kuriais papildytos importuotos prekės, arba su atliekama veikla ar teikiamomis paslaugomis importavus, tinkamas paskirstymas turi būti atliktas tik remiantis patikimais ir kiekybiškai įvertinamais duomenimis, vadovaujantis Muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 23 priede pateikta 32 straipsnio 2 daliai skirta aiškinimo taisykle.

54 Pirma, reikia konstatuoti, kad Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalis negali būti laikoma savarankišku teisiniu pagrindu, siekiant patikslinti muitinę vertę prie už importuotas prekes faktiškai sumokėtos arba mokėtinos kainos pridedant autorinius atlyginimus ar licencijos mokesčius.

55 Iš tiesų pagal Muitinės kodekso 32 straipsnio 3 dalį nustatant muitinę vertę prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinos kainos nepridedamos jokios pinigų sumos, išskyrus kai numatyta šiame straipsnyje.

56 Taigi, kiek tai susiję su autoriniais atlyginimais ir licencijos mokesčiais, Muitinės kodekso 32 straipsnio 1 dalies c punktas, kurio taikymo sąlygos patikslintos Reglamento Nr. 2454/93 157–162 straipsniuose, yra vienintelis teisinis pagrindas, leidžiantis patikslinti muitinę vertę pridedant autorinius atlyginimus ar licencijos mokesčius.

57 Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalyje nurodant, kad kai autoriniai atlyginimai ar mokesčiai už licencijas yra tik iš dalies susiję su importuotomis prekėmis, tinkamas paskirstymas atliekamas tik remiantis objektyviais ir kiekybiškai įvertinamais duomenimis, Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalimi tik patikslinamas reikalavimas, kylantis iš Muitinės kodekso 32 straipsnio 3 dalies.

58 Antra, Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma ne tik tada, kai autoriniai atlyginimai ar licencijos mokesčiai yra iš dalies susiję su importuotomis prekėmis ir iš dalies – su kitomis sudedamosiomis dalimis arba komponentais, kuriais papildytos importuotos prekės, ir kai autoriniai atlyginimai arba licencijų mokesčiai iš dalies susiję su importuotomis prekėmis ir iš dalies su veikla ar teikiamomis paslaugomis importavus, bet ir tada, kai autoriniai atlyginimai ar licencijos mokesčiai yra iš dalies susiję su importuotomis prekėmis ir iš dalies – su kitomis sudedamosiomis dalimis arba komponentais, kuriais papildytos importuotos prekės, ir su veikla ar teikiamomis paslaugomis importavus.

59 Kaip nurodyta šio sprendimo 57 punkte, Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalyje patikslinama, kad kai autoriniai atlyginimai ar mokesčiai už licencijas tik iš dalies susiję su importuotomis prekėmis, tinkamas paskirstymas atliekamas tik remiantis objektyviais ir kiekybiškai įvertinamais duomenimis.

60 Šios nuostatos aiškinimas, pagal kurį ji netaikoma šio sprendimo 58 punkte nurodytai trečiajam atvejui, reikštų, kad kai autoriniai atlyginimai ar licencijos mokesčiai iš dalies susiję su importuotomis prekėmis ir iš dalies su kitais komponentais ar sudedamosiomis dalimis, kuriais papildytos importuotos prekės, arba su atliekama veikla ar teikiamomis paslaugomis importavus, tinkamas paskirstymas gali būti atliktas nesant objektyvių ir kiekybiškai įvertinamų duomenų, o tai prieštarautų šio sprendimo 52 punkte primintam iš Muitinės kodekso 32 straipsnio 3 dalies kylančiam reikalavimui, pagal kurį papildomos pinigų sumos prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinos kainos pridedamos tik remiantis objektyviais ir kiekybiškai įvertinamais duomenimis.

61 Trečia, dėl klausimo, ar Reglamento Nr. 2454/93 158 straipsnio 3 dalis taikoma ir tuo atveju, kai pirkėjas moka autorinius atlyginimus ar mokesčius už licencijas trečiajam asmeniui, kuris skiriasi nuo pardavėjo, pakanka pažymėti, kad šioje nuostatoje tik nurodomas „autorinių atlyginimų ar licencijos mokesčių“ mokėjimas, tačiau nepatikslinama, kam šie autoriniai atlyginimai ar licencijos mokesčiai turi būti sumokėti.

62 Dėl šio sprendimo 39 punkte nurodytos trečiosios sąlygos, pagal kurią autorinio atlyginimo ar licencijos mokesčio mokėjimas turi būti prekių, kurių muitinės vertė nustatoma, pardavimo sąlyga, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad šis reikalavimas įvykdomas, kai pardavėjo ar su juo susijusio asmens sutartiniuose santykiuose su pirkėju autorinio atlyginimo ar licencijos mokesčio mokėjimas pardavėjui yra toks svarbus, kad nesumokėjus šio mokesčio jis nevykdytų pardavimo (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 9 d. Sprendimo *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 60 punktą).

63 Nagrinėjamu atveju bendrovė, kuriai *Curtis Balkan* mokėjo autorinius atlyginimus, t. y. *Curtis USA*, *a priori* skyrėsi nuo tų, iš kurių ji pirkdavo pagrindinėje byloje aptariamas prekes.

64 Šiuo klausimu Reglamento Nr. 2454/93 160 straipsnyje numatyta, kad jeigu pirkėjas moka autorinį atlyginimą arba licencijos mokesčius trečiajam asmeniui, 157 straipsnio 2 dalyje nurodytos sąlygos laikomos įvykdytomis tik tuo atveju, jeigu pardavėjas ar su juo susijęs asmuo reikalauja, kad pirkėjas sumokėtų šiuos mokesčius.

65 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad Reglamento Nr. 2454/93 160 straipsnis gali būti taikomas situacijai, kai „trečiasis asmuo“, kuriam reikia sumokėti autorinį atlyginimą arba mokestį už licenciją, ir su pardavėju „susijęs asmuo“ yra tas pats asmuo (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 9 d. Sprendimo *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 63–66 punktus).

66 Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad siekiant nustatyti, ar autorinio atlyginimo ar licencijos mokesčio mokėjimas yra prekių, kurių muitinė vertė nustatoma, pardavimo sąlyga, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 32 straipsnio 1 dalies c punktą, tokiomis aplinkybėmis, kai prekės, kurios muitinė vertė nustatoma, pardavėjas skiriasi nuo licenciaro, galiausiai svarbu žinoti, ar su

pardavėju susijęs asmuo gali įsitikinti, kad prekių importas priklauso nuo to, ar jo naudai sumokami autoriniai atlyginimai ar mokesčiai už licencijas (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 9 d. Sprendimo *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 67 ir 68 punktus).

67 Pagal Reglamento Nr. 2454/93 143 straipsnio 1 dalies e punktą asmenys laikomi susijusiais, jeigu vienas iš jų tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja kitą. Su šia nuostata susijusioje aiškinamojoje pastaboje dėl muitinės vertės nustatymo, pateiktoje šio reglamento 23 priede, šiuo klausimu nurodyta, kad vienas asmuo laikomas kontroliuojančiu kitą, kai pirmasis teisėtai ir faktiškai gali suvaržyti antrąjį arba jam vadovauti.

68 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar taip buvo kalbant apie *Curtis USA* ir pagrindinėje byloje nagrinėjamų prekių pardavėjų santykius. Šiuo tikslu reikia atsižvelgti į šio sprendimo 13 punkte minėtame komentare Nr. 11 (muitinės vertės skyrius), susijusiame su Muitinės kodekso 32 straipsnio 1 dalies c punkto taikymu autoriniams atlyginimams ir licencijos mokesčiams, sumokėtiems trečiajam asmeniui pagal Reglamento Nr. 2454/93 160 straipsnį, nurodytus rodiklius.

69 Dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytų aplinkybių, kad, remiantis pardavėjų teiginiais, importuotų prekių kaina nepriklausė nuo pagrindinėje byloje nagrinėjamų autorinių atlyginimų mokėjimo ir kad licenciaras neturėjo vadovauti jų veiklai ar ją apriboti, savaime negalima atmesti galimybės, kad minėtų autorinių atlyginimų mokėjimas buvo pardavimo sąlyga, o lemiamas klausimas yra tik tas, ar, atsižvelgiant į visas reikšmingas aplinkybes, nesant šio mokėjimo pasirinktos formos pardavimo sutartys būtų sudarytos ir prekių tiekimas įvyktų.

70 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad Muitinės kodekso 32 straipsnio 1 dalies c punktas, siejamas su Reglamento Nr. 2454/93 157 straipsnio 2 dalimi, 158 straipsnio 3 dalimi ir 160 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad proporcinga autorinių atlyginimų, kuriuos bendrovė sumokėjo savo patronuojančiajai bendrovei už gamybos techninių žinių tiekimą galutinių produktų gamybos tikslais, dalis turi būti pridedama prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinos kainos už importuotas prekes, kai šios prekės skirtos įtraukti – kartu su kitomis sudedamosiomis dalimis – į šių galutinių produktų sudėtį, o pirmoji bendrovė jų įsigyja iš pardavėjo, kuris nėra patronuojančioji bendrovė, jei

– autoriniai atlyginimai nebuvo įtraukti į faktiškai už šias prekes sumokėtą arba mokėtiną kainą,

– jie susiję su importuotomis prekėmis, o tai reiškia, kad yra pakankamai glaudus autorinių atlyginimų ir šių prekių ryšys,

– autorinio atlyginimo sumokėjimas yra minėtų prekių pardavimo sąlyga, todėl nesumokėjus šio mokesčio nebūtų sudaryta importuotų prekių pirkimo–pardavimo sutartis, o dėl to jos nebūtų pristatytos, ir

– tinkamai paskirstyti autorinius atlyginimus galima remiantis objektyviais ir kiekybiškai įvertinamais duomenimis,

o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į visas reikšmingas aplinkybes, be kita ko, į teisinius ir faktinius pirkėjo, atitinkamų pardavėjų ir licenciaro santykius.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

71 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (septintoji kolegija) nusprendžia:

1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, 32 straipsnio 1 dalies c punktas, siejamas su 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Reglamento Nr. 2913/92 įgyvendinimo nuostatas, 157 straipsnio 2 dalimi, 158 straipsnio 3 dalimi ir 160 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad proporcinga autorinių atlyginimų, kuriuos bendrovė sumokėjo savo patronuojančiajai bendrovei už gamybos techninių žinių tiekimą galutinių produktų gamybos tikslais, dalis turi būti pridedama prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinos kainos už importuotas prekes, kai šios prekės skirtos įtraukti – kartu su kitomis sudedamosiomis dalimis – į šių galutinių produktų sudėtį, o pirmoji bendrovė jų įsigyja iš pardavėjo, kuris nėra patronuojančioji bendrovė, jei

– **autoriniai atlyginimai nebuvo įtraukti į faktiškai už šias prekes sumokėtą arba mokėtiną kainą,**

– **jie susiję su importuotomis prekėmis, o tai reiškia, kad yra pakankamai glaudus autorinių atlyginimų ir šių prekių ryšys,**

– **autorinio atlyginimo sumokėjimas yra minėtų prekių pardavimo sąlyga, todėl nesumokėjus šio mokesčio nebūtų sudaryta importuotų prekių pirkimo–pardavimo sutartis, o dėl to jos nebūtų pristatytos, ir**

– **tinkamai paskirstyti autorinius atlyginimus galima remiantis objektyviais ir kiekybiškai įvertinamais duomenimis,**

o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į visas reikšmingas aplinkybes, be kita ko, į teisinius ir faktinius pirkėjo, atitinkamų pardavėjų ir licenciaro santykius.

Parašai.